

ВАЛЕНТИН Д. ИВАНОВ
КАК СПАСИХ СВЕТА, ИЛИ
НАЙ-ХУБАВАТА ПРОФЕСИЯ

chitanka.info

Спасяването на света е скъпо занимание, но за сметка на това отнема време. За потта и мръсотията да не говорим. Неприятностите започват с докторите и продължават, докато даването на литри кръв и други телесни течности се превърне в най-малката от твоите грижи. Не дай си боже да покажеш и някакъв признак на слабост. Кихането пред не когото трябва може да намали шансовете ти да полетиш с порядъци.

После идват тренировките за безтегловност. Поставят те на реактивен самолет и забележи, това е стара руска браква, която отдавна е трябвало да бъде претопена. Не бих се изненадал, ако се окаже, че самият Гагарин е тренирал на същия самолет. Ламарините на това чудо дрънкат повече от жена ми, а това значи наистина много. Както и да е. Една сутрин ви товарят на самолета и политате. Ускорението по пистата е страшно, но кратко. По-зле става, когато започнете да се гмуркате към земята. Дори тогава пилотите трябва да изстискват и последната капка мощност от двигателите, защото въздушното съпротивление ви спира и вашето свободно падане изобщо не е свободно.

След всяко гмуркане пилотите изравняват машината и всички се изтъркулват до предната стена на кабината. Добре, че вътрешностите на самолета са тапицирани с дебел пласт гума. Готови сте да се закълнете, че крилата падат. Тогава разбирате какво значи да се страхува човек. Всяка тренировка трае по един час и ако питаш мене, има твърде много тренировки. След първите няколко минути започвате да се чудите защо сте тук, но три полета по-късно свиквате и дори започвате да се забавлявате.

Ти се канеше да спасяваш света, нали така? И при това си плащаше за това, така че по-добре да си се наслаждавал на тренировките си за безтегловност и на всичко останало, защото това, което те очакваше следобедите, беше още по-неприятно. Значително по-неприятно. Руснаците те заключиха в някаква класна стая да изучаваш „матчаст“, или материалната част, както я наричат те. Трябваше да слушаш досадни лекции за корабните системи, седейки на дървен чин с издълбани имена, дати и карикатури, достойни за едно добре известно джентълменско списание. Кой казва, че руската култура е мъртва?

Името на мъчителя, който се разхождаше между чиновете, е професор Кузнецов. Дебел, нисък и плешив. Сигурен съм, че си се

затруднил да решиш точно кое от трите го кара да мрази света като цяло и теб в частност. Професорът носеше дълга пръчка, за да ръга студентите, които не можеха да отговорят на някой въпрос, и им крещеше, сякаш са престъпници. Или глупаци, което според него беше безкрайно по-лошо.

— Жалки супермени! — обичаше да повтаря Кузнецов. Очевидно концепцията за равенство на половете му убягваше, защото той просто игнорираше последните две жени, които останаха в нашия курс (при вас може да са били и по-малко). Останалите шест не издържах и напуснаха още първата седмица. — Нищо не знаете! Ако не прочетете ръководството за експлоатация, ще избиете другарите си!

Поне научихме от коя ера е останал тоя динозавър.

Същата, от която бяха и създателите на прословутата материална част. Трябва да призная, че само част от нея — макар и по-голямата — произхождаше от времето на Съветския съюз. Пръскачките бяха нови. Тоалетната сякаш беше конструирана от дядото на професора. А скафандърът... Скафандърът беше останка от Съветската лунна програма, която се беше провалила по времето, когато е роден баща ми.

Не е за чудене, че минаването на изпита при Кузнецов се усеща като победа в революция. Като минимум. Не знам как беше в твоя клас, но от моя никой не се отказа. Вероятно защото по средата на този ужасен месец при нас дойде на проверка един руски генерал. Той изглеждаше истински изненадан да разбере, че ние имаме оплаквания. Руснаците никога не се оплакват, те направо правят революции. Преди да замине, генералът спомена, че който изкара по-ниска оценка от четири, ще повтаря курса.

За наша изненада след изпита професор Кузнецов дойде при нас и лично се ръкува с всичките си, вече бивши, студенти. Ние му позволихме, това беше момент за бира и прошка.

Ненаправно казват, че революцията изяжда децата си. Или нещо подобно. Ако знаехме какво ще представляват тренировките за оцеляване, които започнаха след това, можеше и да повторим курса по материална част. Подозирам, че изискванията към тия тренировки бяха от времето преди глобалната система за позициониране и дори отпреди полета на Гагарин.

Скачахме с парашути в северна Канада, което е по-добре от Сибир само по отношение на транспортирането ни до полигона. Студът си с същият. После — в Саудитска Арабия, защото това е единствената пустинна страна, в която е оцеляло подобие на правителство. Накрая ни спускаха и в Черно море, близо до Кримския бряг. За разлика от американските астронавти, които тренираха на Хаваите, ние поне не се тревожихме за гладни акули. Една седмица на всяко от тези чудесни места избелва кожата ти, калява духа ти и те кара да намразиш екстремния туризъм до края на дните си. Което, между другото, може и да не е много далече.

В деня на изстрелването те събудиха в пет часа сутринта, нали? Закуска по избор. Девет от десет американци, които летят с руснаците до Чука, ядат яйца с бекон. Не знам за останалите, може би това ги е карало да се чувстват повече като Глен или Армстронг, но аз си ги поръчах, защото се усвояват по-пълно от организма. Което вероятно е причината американските астронавти да са яли същото, на първо място.

След това се озовахте в същия стар автобус, с който съветските космонавти са били извозвани до площадката за изстрелване. Взехте асансьора до люка на спускаемия апарат. Инженерите ти се усмихваха, докторите те потупваха по рамото и твоят персонален шофьор — известен още като пилот на космическия кораб „Съюз“ — ти стисна ръката и те прати да вървиш по дяволите. Надявам се, че си знаел — това не е обида, а идиоматично пожелание за късмет. По традиция той преди малко се е облекчил върху ракетата и ти сигурно си се чудил дали е имал време да си измие ръцете. После техниците поставиха екипажа ти в капсулата. Пропуснах да спомена, че и тя е останка от великото минало на съветската космонавтика.

В наши дни около три четвърти от експедициите преминават през поне едно отлагане на старта. Значително повече, отколкото някога, но откакто Голямата Лоша Новина дойде, руснаците увеличиха четирикратно производството на носители и това се отрази зле на контрола върху качеството. Надявам се, че на теб не ти се е наложило да минаваш през тази процедура повече от един път. Аз бях между двадесет и петте процента късметлии. Шест минути по-късно бяхме в орбита, но ми трябваше два пъти повече време да се убедя, че всичките ми кости са си на мястото. Подозирам, че трябваше да благодаря за

това на скафандъра, без който скелетът ми сигурно щеше да се разпилее по пода на кабината от вибрациите при старта.

Земята изглежда страхотно от космоса! Трудно ми е да намеря думи да я опиша! Тя е като красива жена, бременна с живот. Тя е като синьо око, насочено към теб. Тя е като вълшебна топка, която... Знам, че става по-зле, затова ще спра до тук. Макар че мисията едва започваше, аз бях убеден, че си е струвало да се разделя с половината от парите си само за да погледна как планетата изглежда от високо. И ако не успеем да спасим света, няма да има голямо значение кой колко пари има, нали?

Вие прекарахте в ниска околоземна орбита почти два часа. Повечето време отиде за изпълнение на дългия списък със задачи, а на теб само ти се искаше да седиш до илюминатора и да гледаш Земята. Скачването с ускорителния модул ДМ стана повод за допълнително вълнение, но то беше автоматично и дните, през които безпилотните кораби се блъскаха в станциите, отдавна са в миналото. Това беше и последният шанс за аборт в случай на технически проблеми. От тук нататък, по пътя към Чука, мисията не може да бъде прекъсната. Както се казва, който не рискува, не печели.

— Погледнете нататък — каза нашият пилот на развален английски. — Виждате ли ярката звезда?

— Да — отговорихме ние, тримата пътници, всичките до един чиста проба супермени.

— Това е Международната космическа станция. Видяхте ли я?

Би трябвало да учат пилотите по-добре да говорят английски. Какво ли щеше да стане, ако не можехме да се разберем по време на авария?

Изгледът към МКС ме накара да забравя за опасенията си. Оттам НАСА изпраща своите астронавти към американската база върху повърхността на Чука. Изстрелват ги от нос Канаверал с „Орион“, после се скачват със станцията и се прехвърлят на ДТК — далечен транспортен кораб, гордостта на НАСА. На него има индивидуални каюти, нищо че са големи колкото обикновен куфар. А руснаците изпращат към Чука строителните си бригади, още известни като космически туристи, по директна траектория. Ние поехме по нея няколко минути след като видяхме МКС.

Следващите две седмици сигурно бяха сред най-досадните в живота ти. Корабът се движи с невъобразима скорост, почти дванадесет километра в секунда спрямо Земята, повече от тридесет спрямо Слънцето. Но разстоянията до тях са толкова големи, че човек никога не би могъл да ги усети. Само в началото на полета дискът на Земята става все по-малък и по-малък, и то ако внимаваш да го гледаш през няколко часа, за да е забележима разликата. По-късно промените стават прекалено малки за невъоръжено око. Ако имаш късмет с орбиталната конфигурация и мисията ти минава покрай Луната, може и да видиш как тя първо се надува, а после се свива и постепенно изчезва, затъмнена от блясъка на Земята. Нямахме късмет? Аз също нямах. Чувал съм, че ръководителите на полетите умишлено избягват подобни траектории, защото влиянието на лунните маскони върху орбитата не може да се предскаже точно.

Вероятността да пострадаш от космическа болест е едно към четири. Повръщане, главоболие, загуба на ориентация — всички тези хубавини идват в пакет. Няма значение колко строга е селекцията и колко се тренират астронавтите, безтегловността има последната дума. Аз бях късметлия.

Руснаците имат идея как да се справят с досадата. Тя е проста и се изплаща по няколко начина: те изпращат с всяка експедиция пакет от научни инструменти. Обикновено той съдържа малък телескоп, понякога магнитометър или детектор на гама-лъчи. Всеки може да ги използва, срещу скромно заплащане. Изненадващо е колко много желаещи има и те не са непременно учени. Навярно предстоящият край на света кара хората по-лесно да се разделят с парите си. По-важното е, че това дава на супермените като мен и теб нещо за правене, докато чакаме реда си да спасим Земята. Като се има предвид, че двата месеца тренировки не ни квалифицират да управляваме корабните системи и на борда няма друга работа, заниманието даже с псевдонаука е плюс.

Ние носехме оптичен телескоп, съвсем малко по-голям от хубава цифрова камера. Всеки осем часа пристигаха наблюдателни задачи. Дежурният наблюдател изпълняваше първата, после втората и така нататък до края на смяната му. Ние бяхме добри деца за десет дена, когато за пръв път насочихме телескопа към Чука. Това беше краят на нашата научна програма. Ръководителите на полета го приеха

спокойно, сигурно предишният им опит ги беше научил да не очакват от нас кой знае какво.

— Чукът е триосен елипсоид с размери седемстотин метра по голямата ос и четиристотин и петдесет по другите две. Респективно, две хиляди и хиляда и двеста фута. Той тежи двеста милиона тона или четиридесет милиарда паунда. Падането му ще унищожи човечеството. За щастие, приближаването на Чука беше забелязано цели тридесет години преди удара, което ни дава достатъчно време.

С тези думи утре руският бригадир ще започне въвеждането ви в работата на повърхността на астероида. След което той направо ще ви даде четките. Искам да кажа, пръскачките.

Защото вие сте тук, за да боядисвате. Повечето астероиди са рехави купчини чакъл и Чукът не е изключение. Ако взривите една голяма тъпа бомба пред тях, както правят в старите филми, част от камъчетата ще се разтопят на газ, но останалите просто ще се разпръснат и вместо една Голяма Лоша Новина вие ще имате Множество Големи Лоши Новини. Разбира се, най-малките парченца ще изгорят в атмосферата, но при масата на Чука това не е достатъчно.

За щастие, телата в Слънчевата система притежават естествен двигател, стига само да се въртят около оста си. Няма страшно, и аз не го разбирах отначало. Да започнем с това, че астероидът се нагрива от слънчевата светлина и изстива, като излъчва топлинна радиация. Най-топлата му част е тази, която е насочена към Слънцето, нали така? Само че астероидът се върти! И скоро тя се озовава в сянка, където започва да изстива. Колкото по-дълго стои в сянка, толкова по-студена става, това го знае всеки глупак, който е заспивал пиан на плажа и после се е събуждал малко преди изгрева, зъзнейки от студ.

Тук важното е, че с всеки излъчен фотон астероидът получава мъничък ритник в посока, обратна на посоката на фотона. По-горещата част получава повече ритничета от по-студената, затова изглежда като че ли някой бута астероида по посока на най-студената му част. Тя ще е насочена или напред спрямо орбиталното му движение, или назад, в зависимост от посоката на въртене на астероида около собствената му ос.

Следиш ли ми мисълта? Горкото човечеството, Господ да го пази от такива спасители... Да, така ще се увеличава или ще намалява орбиталната скорост на астероида, при което той ще се придвижва съответно към покрайнините на Слънчевата система или към вътрешността ѝ. Сигурно са ви казвали, че това се нарича ефект на Ярковски.

Оставен сам на себе си, Чукът пада към Слънцето със скорост около един километър на година. За тридесет години този „природен двигател“ не може да го отклони от удар със Земята, освен ако не му се помогне. За да нагряват допълнително Чука, французите строят на Луната огромни батареи от микровълнови излъчватели, китайците покриват лунната повърхност със стотици квадратни километри слънчеви батерии, за да ги захранват с енергия, а американците и руснаците са си разделили бояджийската работа, гарантирайки, че повърхността на Чука ще погълне всяка частица енергия, изпратена към нея. И ще се нагрее до по-висока температура, отколкото ако оставим работата само на Слънцето. Нашите усилия ще накарат тази купчина камъни да пада към Слънцето цели сто пъти по-бързо. Достатъчно, за да я накарат само да се опърли в горните слоеве на земната атмосфера, вместо да уцели Западното крайбрежие на Америка.

Ако имаме късмет и изчисленията на яйцеглавите са верни, след тридесет години Чукът ще прелети покрай Земята и всеки, който е работил по проекта, гордо ще окачи на стената своя сертификат за спасител на света, подписан лично от Президента.

А сега на теб ти предстои да прекараш следващите три месеца тук, на строителната база „Ярковски“, боядисвайки околните камъни в черно. Ще ти дам само един съвет — никога не наричай бригадира Том Сойер. Даже зад гърба му. Той винаги чува. Не е ясно защо, но изглежда смята, че боядисването на огради е най-хубавата професия на света.

Редактира: Калин Ненов

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.